

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564) มุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกช่วงวัยเป็นคนที่สมบูรณ์มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมถึงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ โดยสร้างเสริมสุขภาพคนไทยให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ พัฒนาความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว ชุมชน เพื่อสุขภาพที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กมีความสุขจะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้มากขึ้น เมื่อเด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ดำรงชีวิตอย่างคนที่มีประสิทธิภาพ ดำรงชีวิตอย่างคนที่คิดถึงประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เป็นคนที่มีความสุขในการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เป็นคนที่มีความสุขที่จะทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ (สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และคณะ, 2544)

โรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกฝังความรู้ เจตคติและพฤติกรรมทุกด้านแก่เด็ก ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญมากต่อการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้านสุขภาพที่ถูกต้องและมีสุขนิสัยที่ดีติดตัวไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ (กรมอนามัย, 2553) ดังนั้นการบริหารจัดการโรงเรียนแก่นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนให้มี “สุขภาพ” ที่ดีหรือการมีสุขภาพจะเป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกฝ่ายต้องบูรณาการความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมแม้ว่าปัจจุบันได้มีการริเริ่มโครงการต่าง ๆ มากมายเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาสุขภาพแก่คนในประเทศแต่เรายังคงพบเจอปัญหาเหล่านั้นเกิดขึ้นในสังคมไทยตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนและเยาวชนไทย สุขภาพจึงมีความสำคัญต่อเด็กนักเรียน เนื่องจากสุขภาพเป็นพื้นฐานสำหรับพื้นฐานทั้งมวล ถ้าเด็กสุขภาพไม่ดี เด็ก ๆ จะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

“โรงเรียนสุขภาพ” เป็นโจทย์สำคัญของการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน เนื่องจากทิศทางที่ผ่านมาเรามุ่งพัฒนาโรงเรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มุ่งสร้างนักเรียนเก่งที่มีความสามารถในการแข่งขัน และมุ่งสู่ระบบการศึกษาที่เอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัววัดคุณภาพโรงเรียนและคุณภาพครู มีการประเมินต่าง ๆ ยึดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นหลัก จนมองข้ามเจตจำนงทางการศึกษาที่เราต้องการ “พลเมืองที่มีความสุขทั้งมิติของกาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน ในตัวมนุษย์และสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพและสังคมและมีความสามารถเชิงการ

แข่งขันในเวทีโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” ซึ่งจะเป็นการศึกษาที่สามารถรับมือความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้ แนวคิดการพัฒนาสุขภาวะโดยใช้ฐานโรงเรียน เป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเยาวชนในวัยเรียนแทบทั้งหมดอยู่ในระบบโรงเรียน การปลูกฝังเรื่องสุขภาวะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน จึงเป็นโอกาสที่ดียิ่งที่จะหล่อหลอมเยาวชนของประเทศให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาวะเมื่อเติบโตขึ้น (มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา, 2560)

สภาพปัญหาโรงเรียนสุรพินท์พิทยาจากรายงานการเยี่ยมบ้านและการสัมภาษณ์นักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน และขาดความรับผิดชอบ ครูขาดการทำงานเป็นทีม ครูมีความเครียดในการทำงาน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและห้องเรียนไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ นักเรียนขาดสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว ผู้ปกครองมีความต้องการให้ช่วยเหลือทุนการศึกษา ชุมชนมีความต้องการให้โรงเรียนดูแลระเบียบวินัยผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาโรงเรียนให้สามารถบริหารจัดการและจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสุขภาวะแก่ผู้เรียนได้กล่าวคือ โรงเรียนต้องมีเป้าหมายเพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนเป็นสุข องค์กรเป็นสุข สภาพแวดล้อมเป็นสุข ครอบครัวเป็นสุขและชุมชนเป็นสุข โดยการปรับสภาพแวดล้อมลดปัจจัยเสี่ยง จัดโครงสร้าง และระบบต่าง ๆ ให้โรงเรียน สภาพแวดล้อม ครอบครัว และชุมชนเป็นพื้นที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาวะของผู้เรียนทั้ง ด้านกาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ และปัญญา

จากความสำคัญดังกล่าว โรงเรียนสุรพินท์พิทยาได้ใช้นวัตกรรมเพื่อให้โรงเรียนสุรพินท์พิทยาเป็นโรงเรียนสุขภาวะ ในปีการศึกษา 2561 จนกระทั่งได้รับรางวัลชนะเลิศ เหรียญทองสถานศึกษายอดเยี่ยม การจัดการศึกษาโรงเรียนสุขภาวะ ระดับมัธยมศึกษา ระดับชาติ ผู้รายงาน ในฐานะผู้บริหารโรงเรียน มีความต้องการสร้างความยั่งยืนให้โรงเรียนสุรพินท์พิทยาเป็นโรงเรียนสุขภาวะต้นแบบ จึงได้พัฒนาการบริหารจัดการ โรงเรียนสุขภาวะ แบบ SOOK (SOOK Model) เป็นโครงการหลักในการดำเนินงานการพัฒนาโรงเรียนสุรพินท์พิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนสุขภาวะโดยนำ SOOK Model มาใช้ในการกำหนดรูปแบบการดำเนินงาน และดำเนินงานการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ของโรงเรียน โดยใช้กระบวนการคุณภาพ ตามวงจรของเดมมิง และทฤษฎีระบบ (System Theory) ภายใต้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) มาพัฒนารูปแบบนวัตกรรมพร้อมกับการพัฒนาสถานศึกษา และประเมินผลการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ แบบ SOOK (SOOK Model) เพื่อให้โรงเรียนสุรพินท์พิทยา เป็นโรงเรียนสุขภาวะเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ดี สามารถให้บริการชุมชนในด้านการเรียนรู้และด้านอื่น ๆ ได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสุข โรงเรียนเป็นสุข สภาพแวดล้อมเป็นสุข ครอบครัวเป็นสุข และชุมชนเป็นสุข

โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา ได้เล็งเห็นความสำคัญจำเป็นและให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการในด้านสุขภาวะให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงปัญหาของส่วนรวม และร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และต้องการสร้างความยั่งยืนให้โรงเรียนสุรพิณท์พิทยาเป็นโรงเรียนสุขภาวะต้นแบบ จึงได้จัดทำโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ แบบ SOOK (SOOK Model) ขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติแก่นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ แบบ SOOK (SOOK Model) ในโรงเรียนและชุมชนอย่างยั่งยืน (โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา, 2560)

การประเมินโครงการนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการดำเนินโครงการ ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจน ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ (สมคิด พรหมจ้อย. 2552 :30) และช่วยให้ได้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้รับบริการข้อมูลประเภทนี้ทำให้เราทราบถึงข้อจำกัด และปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเพื่อนำมาปรับปรุงโครงการ ตลอดจนเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่กระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ รวมถึงทราบผลผลิตของโครงการทั้งในด้านที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไป (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี.2551 : 93 –95) โดยเฉพาะรูปแบบการประเมิน CIPPIEST Model ที่เป็นส่วนขยายของรูปแบบการประเมิน CIPP โดยที่ส่วนขยายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้ มีความหมายครอบคลุมรวมถึงการประเมินผลผลิตเดิมและการประเมินผลลัพธ์ (รัตนะ บัวสนธิ. 2556: 23) ซึ่งเป้าหมายของการประเมินตามแบบนี้มุ่งให้ประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ก่อน อาจทำหลายครั้ง จึงทำการประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

จากเหตุผลและความสำคัญในข้างต้น ประกอบกับการศึกษารายงานผลการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ แบบ SOOK (SOOK Model) ของโรงเรียนสุรพิณท์พิทยา ซึ่งมีการรายงานผลการดำเนินงานในด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตเท่านั้น อีกทั้ง ยังเป็นการรายงานผลในภาพรวม ข้อมูลและสารสนเทศที่ได้จึงไม่เพียงพอ สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ แบบ SOOK (SOOK Model) ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้เป็นโรงเรียนสุขภาวะต้นแบบ ผู้รายงานในฐานะผู้บริหารโรงเรียนสุรพิณท์พิทยา จึงสนใจที่จะทำการศึกษาประเมินโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ แบบ SOOK (SOOK Model) โรงเรียนสุรพิณท์พิทยา โดยใช้การประเมินรูปแบบ CIPPIest (CIPPIest Model) เนื่องจากเป็นการประเมินที่มีวิธีการดำเนินการอย่างชัดเจนเป็นระบบ เพื่อจะได้สารสนเทศจากการประเมินเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและขยายผลโครงการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อประเมินโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุภาพะ แบบ SOOK (SOOK Model) โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ปีการศึกษา 2561 ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายโยงความรู้

1.2.2 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุภาพะ แบบ SOOK (SOOK Model) โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยาให้เป็นโรงเรียนสุภาพะต้นแบบอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การประเมินโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุภาพะ แบบ SOOK (SOOK Model) โดยใช้รูปแบบ CIPPIest (CIPPIest Model) โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ปีการศึกษา 2561 ในครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.3.1.1 กลุ่มผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 95 คน

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา จำนวน 4 คน
- 2) คณะกรรมการอำนวยการโครงการ จำนวน 9 คน
- 3) ครูและบุคลากร โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา จำนวน 82 คน

1.3.1.2 กลุ่มผู้ร่วมโครงการ จำนวน 1,134 คน

- 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 567 คน
- 2) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 567 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านการประเมิน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้รายงานใช้รูปแบบการประเมินของ DanialL.Stufflebeam รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIest (CIPPIest Model) ในการประเมินโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุภาพะ แบบ SOOK (SOOK Model) โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ปีการศึกษา 2561 ใน 7 ด้าน ดังนี้

1.3.2.1 ด้านบริบท (Context)

1.3.2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

1.3.2.3 ด้านกระบวนการ (Process)

1.3.2.4 ด้านผลผลิต (Products)

- 1) องค์ประกอบย่อยด้านผลกระทบ (Impact)
- 2) องค์ประกอบย่อยด้านประสิทธิผล (Effectiveness)
- 3) องค์ประกอบย่อยด้านความยั่งยืน (Sustainability) และ
- 4) องค์ประกอบย่อยด้านการถ่ายโยงความรู้ (Transportability)

1.3.3 ระยะเวลาของการดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561-เดือน มีนาคม พ.ศ. 2562 รวมระยะเวลา 1 ปีการศึกษา

1.3.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา ประเด็นการประเมินและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุภาพะ แบบ SOOK (SOOK Model) โดยใช้รูปแบบ CIPPIest (CIPPIest Model) โรงเรียนสุรพินท์พิทยา ปีการศึกษา 2561 ในครั้งนี้ ได้กำหนดเนื้อหา ประเด็นการประเมินและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมิน โดยมีรายละเอียด ดังแสดงใน ตาราง 1

ตาราง 1 แสดงขอบเขตการประเมินในด้านเนื้อหา ประเด็นการประเมินและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอบเขตด้านเนื้อหา	ประเด็นการประเมิน	ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)	1. วัตถุประสงค์ของโครงการ 2. นโยบาย 3. ความต้องการของผู้ปกครอง สังคม	ก่อนการดำเนินงาน โครงการ (มีนาคม – เมษายน 2561)
การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)	1. ความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล 2. งบประมาณ 3. สถานที่ 4. หลักสูตร 5. สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ 6. การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อนการดำเนินงาน โครงการ (มีนาคม – เมษายน 2561)
การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)	1. การบริหารจัดการโครงการ 2. การจัดการเรียนการสอน 3. การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม 4. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล	ระหว่างการดำเนินงาน โครงการ (พฤษภาคม 2561– มีนาคม 2562)

ตาราง 1 (ต่อ)

ขอบเขตด้านเนื้อหา	ประเด็นการประเมิน	ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
การประเมินผลผลิต	1. ความตระหนัก	สิ้นสุดการดำเนินงาน
การประเมินผลผลิต	2. ความรู้ ความเข้าใจ	โครงการ
องค์ประกอบย่อยด้านผลกระทบ (Impact Evaluation)	3. ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติ 4. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ 5. การได้รับรางวัลผลงานทางวิชาการ 6. การมีชื่อเสียงจากการเป็นต้นแบบ แหล่งเรียนรู้ 7. ผลที่เกิดกับนักเรียนผู้ปกครอง ในการยอมรับและปรับตัว	(เมษายน 2562)
การประเมินผลผลิต	1. ความสอดคล้องกับนโยบาย	สิ้นสุดการดำเนินงาน
องค์ประกอบย่อยด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation)	ของหน่วยงานต้นสังกัด 2. ความมีประโยชน์ในการดำเนิน โครงการ 3. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย (Stakeholders)	โครงการ (เมษายน 2562)
การประเมินผลผลิต	1. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการ ทำงาน	สิ้นสุดการดำเนินงาน
องค์ประกอบย่อยด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation)	2. การทำงานเป็นทีม 3. การพัฒนาฐานการเรียนรู้	โครงการ (เมษายน 2562)
การประเมินผลผลิต	1. การถ่ายทอดความรู้ของนักเรียน	สิ้นสุดการดำเนินงาน
องค์ประกอบย่อยด้านการถ่ายทอดความรู้ (Transportability Evaluation)	2. แหล่งเรียนรู้ด้านสุขภาวะ	โครงการ (เมษายน 2562)

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 โรงเรียนสุขภาวะ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างเสริมให้ “ผู้เรียนเป็นสุข” โดยการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อลดปัจจัยเสี่ยง เพิ่มพฤติกรรมสุขภาพจัดโครงสร้าง และ ระบบต่าง ๆ ให้โรงเรียน สภาพแวดล้อม ครอบครัวยุ และชุมชนเป็นพื้นที่ปลอดภัย และส่งเสริมสุขภาวะของผู้เรียนทั้งด้าน กาย ใจ สังคม และปัญญา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นต่อการรับการเปลี่ยนแปลงสู่โลกยุคเทคโนโลยีดิจิทัล จากคำกล่าวที่ว่า “ทุกคนมีอายุยืนยาวขึ้นอย่างมีสุขภาวะ” จึงจำเป็นต้องวางรากฐานการพัฒนา สร้างและเสริมให้เด็กและเยาวชนของไทยมีศักยภาพและคุณภาพที่เพียงพอ เหมาะสม

1.4.2 โครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ แบบ SOOK (SOOK Model) โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา หมายถึง โครงการที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความตระหนัก ได้รับความรู้ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ แบบ SOOK (SOOK Model) ให้ยั่งยืนเพิ่มขึ้น และนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีรอบการบริหารจัดการตามกรอบการบริหารงานโรงเรียนสุขภาวะ 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านผู้เรียนเป็นสุข ด้านโรงเรียนเป็นสุข ด้านสภาพแวดล้อมเป็นสุข ด้านครอบครัวเป็นสุข และด้านชุมชนเป็นสุข

1.4.3 การบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ แบบ SOOK Model หมายถึง องค์ประกอบในการบริหารจัดการโรงเรียนสุขภาวะ โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา มีองค์ประกอบของในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลต่อการพัฒนา นักเรียนเป็นสุข โรงเรียนเป็นสุข สภาพแวดล้อมเป็นสุข ครอบครัวเป็นสุข และชุมชนเป็นสุข ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านหลักการ แนวคิดในการบริหารจัดการ
  - 1) การจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)
  - 2) การบริหารจัดการเชิงระบบ (System Management)
  - 3) การบริหารจัดการคุณภาพทั้งระบบ (Total Quality Management)
  - 4) การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management)
2. องค์ประกอบของ SOOK Model
  - 1) S (Survey) การสำรวจปัญหา
  - 2) O (Operate) กระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการ
  - 3) O (Observe) การประเมินผลสำเร็จของการบริหาร
  - 4) K (Keep) การเก็บรวบรวมข้อมูลในทุก ๆ ด้าน ทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา

1.4.4 การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตามการทำงานเป็นทีม และรวบรวมข้อมูลการดำเนินโครงการที่เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งได้จากความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการดำเนินงาน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ของโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ปีการศึกษา 2561

1.4.5 รูปแบบการประเมิน CIPPIest Model หมายถึง การประเมินโครงการ โดยพิจารณาข้อมูลที่จะนำมาประเมิน 7 ด้าน คือ

1.4.5.1 การประเมินด้านบริบท (C: Context Evaluation) หมายถึง การประเมินความสอดคล้องชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัด ความต้องการของผู้ปกครอง และสังคม

1.4.5.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (I: Inputs Evaluation) หมายถึง การประเมินปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ความพร้อมของผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง และทรัพยากรในการดำเนินโครงการ ได้แก่ งบประมาณ สถานที่ หลักสูตร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4.5.3 การประเมินด้านกระบวนการ (P: Process Evaluation) หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารจัดการโครงการ การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม และการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

1.4.5.4 การประเมินด้านผลผลิต (P: Products Evaluation) หมายถึง การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะความสามารถในการปฏิบัติ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ใน 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1) การประเมินด้านผลกระทบ (I: Impact Evaluation) หมายถึง การประเมินผลที่เกิดจากโครงการเพิ่มเติมจากวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ การได้รับรางวัลผลงานทางวิชาการ การมีชื่อเสียงจากการเป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้ ผลที่เกิดกับนักเรียนผู้ปกครองในการยอมรับและปรับตัว

2) การประเมินด้านประสิทธิผล (E: Effectiveness Evaluation) หมายถึง การดำเนินโครงการสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ความมีประโยชน์ในการดำเนินโครงการ และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการดำเนินงาน

3) การประเมินด้านความยั่งยืน (S: Sustainability Evaluation) หมายถึง การประเมินความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอน การร่วมกิจกรรม โครงการไปประยุกต์ใช้ในการทำงานเป็นทีม และการพัฒนาฐานการเรียนรู้

4) การประเมินด้านการถ่ายโยงความรู้ (T: Transportability Evaluation) หมายถึง การประเมินผลที่เกิดกับนักเรียนในการถ่ายทอดความรู้หรือขยายองค์ความรู้ไปสู่ครอบครัวของนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และการเป็นสถานที่ศึกษาดูงานด้านสิ่งแวดล้อมให้กับหน่วยงานต่าง ๆ

1.4.6 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่งโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ให้ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่กำกับดูแลการดำเนินโครงการ

1.4.7 คณะกรรมการอำนวยการโครงการ หมายถึง ข้าราชการครู ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการอำนวยการ ในการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุภาพะ แบบ SOOK

(SOOK Model) โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา มีหน้าที่อำนวยความสะดวก/ประสานงานโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.4.8 ครูและบุคลากร หมายถึง ครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้าง ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ในปีการศึกษา 2561

1.4.9 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ปีการศึกษา 2561

1.4.10 ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ปีการศึกษา 2561

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.5.1 เป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเหมาะสมของผลการดำเนินโครงการบริหารจัดการโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา แบบ SOOK (SOOK Model) โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตองค์ประกอบย่อยด้านผลกระทบ องค์ประกอบย่อยด้านประสิทธิผล องค์ประกอบย่อยด้านความยั่งยืน และองค์ประกอบย่อยด้านการถ่ายโยงความรู้ สำหรับคณะกรรมการบริหารโครงการ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการให้เหมาะสมและยั่งยืนต่อไป

1.5.2 เป็นสารสนเทศสำหรับสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และบริหารโครงการอื่น ๆ ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5.3 เป็นสารสนเทศสำหรับคณะศึกษาดูงานนำไปประยุกต์ใช้ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น